

របាយការណ៍សង្ខេប

របាយការណ៍ឃ្លាំមើល លើកទីបី របស់គម្រោង CEEJA មានគោលបំណងបង្ហាញការរកឃើញថ្មីៗ នៃការឃ្លាំមើលដោយសហគមន៍ និងផ្តាយរណបនៅក្នុងដែនជម្រកសត្វព្រៃចំនួនបី៖ ដែនជម្រកសត្វព្រៃ ព្រៃឡង់ ព្រះរកា និង សង្ឃសហគមន៍ក្រាវ៉ាន ហើយដើម្បីវាយតម្លៃការអនុវត្តគម្រោងរដបូក (REDD+) នៅកម្ពុជា។

កម្ពុជា បានបាត់បង់គម្របព្រៃឈើ ចំនួន ១០៤,០០០ ហិកតា នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដែលស្មើនឹង ១.២% នៃព្រៃឈើសរុបរបស់ខ្លួន។ ក្នុងនោះការបាត់បង់ចំនួន ៣៧% នៃគម្របព្រៃឈើ បានកើតឡើងនៅក្នុងតំបន់ការពារ។

CEEJA គឺជាគម្រោងសកម្មភាពរយៈពេល ៥ឆ្នាំ ដែលផ្តល់មូលនិធិដោយ សហគមន៍អឺរ៉ុប និងអនុវត្តដោយសម្ព័ន្ធដៃគូ នៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងស្ថាប័នអប់រំមួយចំនួន។

សហគមន៍ចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពគម្រោង ដោយប្រើប្រាស់កម្មវិធី ទូរស័ព្ទដៃវីដេអូឆ្លាតដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យនៅមូលដ្ឋាន និងវិធីសាស្ត្រឃ្លាំមើលដោយផ្ទាល់ដើម្បីទំនើបបំផុត ដើម្បីស្វែងរកការបាត់បង់និងការរិចរិលព្រៃឈើ។

ការរកឃើញសំខាន់

• **ដែនជម្រកសត្វព្រៃព្រៃឡង់ បានបាត់បង់គម្របព្រៃឈើ ជាង ៨,៦០០ ហិកតា នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២** ថយចុះ ២២,៤% ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០២១ ប៉ុន្តែការបាត់បង់នៅតែមានចំនួនច្រើន។ បណ្តាញសហគមន៍ព្រៃឡង់ (PLCN) បានចងក្រងទិន្នន័យចំនួន ៣,៦៩៨ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងនឹងការកាប់ឈើខុសច្បាប់ និងធនធានព្រៃឈើ។ ករណីដឹកជញ្ជូនឈើខុសច្បាប់ជាច្រើនករណី ត្រូវបានកត់ត្រានៅតាមមាត់ច្រាំងទន្លេមេគង្គ ក្នុងស្រុកព្រៃកប្រសព្វ និងឃុំរុក្ខនៈស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ។ PLCN ក៏បានកំណត់តំបន់ដែលអ្នកកាប់ឈើបានបាញ់សញ្ញាសម្គាល់ មុនពេលប្រតិបត្តិការកាប់ឈើពិតប្រាកដកើតឡើង នេះបង្ហាញពីសក្តានុពលនៃការឃ្លាំមើលរបស់សហគមន៍ សម្រាប់ការការពារព្រៃឈើ។

• **ដែនជម្រកសត្វព្រៃព្រះរកា បានជួបប្រទះការបាត់បង់គម្របព្រៃឈើចំនួន ៤២៦ ហិកតា នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២** ថយចុះ ៥១% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០២១។ បណ្តាញសហគមន៍ព្រៃព្រះរកា (PFCN) បានកត់ត្រាចំនួន ៣៣០ ទិន្នន័យ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងនឹងដើមឈើច្រើន និងការកាប់ឈើខុសច្បាប់ជាពិសេសដង្កត់ឈើប្រណីតទោល។ PFCN ក៏បានស្នាក់ចាប់និងវិបាកសសកម្មភាពកាប់ឈើខុសច្បាប់ជាប្រចាំផងដែរ។

• **ដែនជម្រកសត្វព្រៃសង្ឃសហគមន៍ ក្រាវ៉ាន បានបាត់បង់គម្របព្រៃឈើចំនួន ២៨ ហិកតា នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២** ថយចុះ ៣៣% ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០២១។ ព្រៃសង្ឃសហគមន៍ក្រាវ៉ាន (MCF) បានកត់ត្រាចំនួន ២៣ ទិន្នន័យ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងនឹងធនធានដីមានតម្លៃ និងសកម្មភាពខុសច្បាប់។ MCF ក៏បានជំរុញទំនាក់ទំនងជាវិជ្ជមានជាមួយអាជ្ញាធរដោយសារកម្ពុជាជាប្រទេសគោរពប្រតិបត្តិជាមួយនឹងព្រះសង្ឃ។

• **គម្រោងរដបូក (REDD+) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បានបរិយាយក្នុងការផ្តល់នូវការសន្យារបស់ខ្លួន ក្នុងការកាត់បន្ថយការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងការបំភាយកាបូន។** ទាំងគម្រោងរដបូកនៅទីរឹង និងស្ទឹងត្រែង បានជួបប្រទះការបាត់បង់ និងការរិចរិលព្រៃឈើយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ ដែលនាំឱ្យមានការកើនឡើងនៃការបំភាយកាបូន។ វិធីសាស្ត្រផ្អែកលើទីផ្សារ គឺកំពុងធ្វើអាជីវកម្មលើធម្មជាតិ អនុញ្ញាតឱ្យមានការកែងប្រវែង និងការមិនអើពើពីសិទ្ធិ និងជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាននិងជនជាតិដើមភាគតិច។

ការណែនាំពីអ្នកនិពន្ធ៖

• **គាំទ្រ ការឃ្លាំមើលរបស់សហគមន៍ ជាមធ្យោបាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការចូលរួមការពារព្រៃឈើ។**

បណ្តាញសហគមន៍គួរតែត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដោយអាជ្ញាធរ ហើយផ្តល់ធនធាន និងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពឃ្លាំមើលរបស់ពួកគេ។

• **កែទម្រង់គម្រោងរដបូក (REDD+) ដើម្បីធានាដល់បរិស្ថាន និងសុច្ឆរិតភាពសង្គមរបស់ពួកគេ។**

គម្រោង REDD+ គួរមានតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ហើយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការការពារសង្គម និងបរិស្ថានយ៉ាងតឹងរឹង។ គម្រោង REDD+ ក៏គួរតែដោះស្រាយកត្តាជំរុញដោយប្រយោលនៃការកាប់បំផ្លាញ និងការរិចរិលព្រៃឈើ ហើយធានាឱ្យមានការចូលរួម និងការចែករំលែកអត្ថប្រយោជន៍ ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាននិងជនជាតិដើមភាគតិច។

បណ្តាញសហគមន៍ព្រៃឡង់ ជំរុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចាត់វិធានការប្រឆាំងនឹងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងបទល្មើសព្រៃឈើដែលកំពុងកើតឡើងនៅក្នុងតំបន់។ ពួកគេបានអំពាវនាវទៅកាន់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីស្នើសុំបួនចំនុច៖

- ១. ការដកហូតសម្បទានរុករកពីព្រៃឃ្លាំងដែលរំលោភលើកិច្ចព្រមព្រៀង**
- ២. ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃមន្ត្រីដែលពាក់ព័ន្ធអំពើពុករលួយ និងការធ្វេសប្រហែស**
- ៣. ត្រួតពិនិត្យ និងបង្កើតផែនការយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងសកម្មភាពខុសច្បាប់ផ្សេងៗដែលគំរាមកំហែងដល់សត្វព្រៃ និងជីវចម្រុះ និង**
- ៤. ព្រមទាំងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗ និងច្បាប់ សម្រាប់ការការពារព្រៃឈើ។**

